

Posudek na diplomovou práci

Analýza veřejné diskuze na téma postavení žen v rozhodovacích procesech – Markéta Švarcová

Diplomová práce se zaměřuje na poměrně úzce definovanou oblast, a sice na veřejnou debatu doprovázející v ČR pokusy o zavedení kvót, jejichž cílem je zvýšit podíl žen v rozhodovacích procesech, tj. ve vyšších pozicích politických a obchodních. Jejím cílem je popsat argumenty, které se v relativně vášnivé debatě na toto téma ve veřejném diskurzu objevují, a identifikovat aktéry, kteří je používají. Postupuje přitom pomocí diskurzivní analýzy mediálních textů. Její cíl tedy není nijak příliš ambiciózní, jde spíše o popis a vymezení hlavních argumentačních linií debaty.

V teoretické části autorka vysvětluje hlavní koncepty stojící za její prací a zároveň uvádí čtenáře do kontextu: popisuje historický vývoj kvótních mechanismů na úrovni Evropské unie, jejich možné využití a právní zakotvení. To je důležité vzhledem k tomu, že debata v ČR bezprostředně reaguje na přijetí směrnice EU týkající se kvót. Autorka přitom rozlišuje kvóty v oblasti politiky a byznysu. Dále popisuje postavení žen v rozhodovacích procesech v ČR v obou oblastech. Skutečně teoretickým konceptům je v práci věnováno poměrně málo místa; úvodní zakotvení práce do teorie občanství ale poskytuje dostatečný rámec pro její empirický výzkum.

Teorii se pak dostává více prostoru v metodologické části. Zde se autorka věnuje vymezení významu mediálních sdělení, diskurzu a utváření pravdy, rámování a vytváření významů v mediální komunikaci. Dále důkladně představuje možné přístupy diskurzivní analýzy a specifikuje svůj vlastní přístup. Tuto část pokládám za velmi povedenou.

V analytické části nejprve autorka specifikuje výzkumné otázky a popisuje způsob konstrukce výzkumného vzorku a postup při analýze výsledků. Výběr analyzovaných článků pomocí vyhledávání klíčových slov v databázi Newton Media Press a následná analýza využívající kódování a vytváření kategorií v programu Atlas jí umožňuje postupovat velmi striktně a přesně. Autorka v analyzovaných textech identifikuje šest „diskurzivních“ rovin, na nichž je diskuse vedena. Každá rovina následuje specifickou logiku argumentace a v každé lze odhalit dva protichůdné „argumentační typy“ – zpravidla pro a proti

využití kvót. Autorka ukazuje, že dominantní diskurzivní rovina či rámování problému je rámování rovnosti a rovných práv a rámování ekonomické, přičemž na obou těchto rovinách se střetávají zastánci a odpůrci kvót. Zatímco v oblasti veřejného života či politiky se na základě analyzovaných článků jeví logika kvót jako přijatelná (pokud ne ještě přímo přijatá), v oblasti soukromé, tedy v byznysu, převládá rámování „svobodné ruky trhu“ a kvóty jsou vnímány jako nežádoucí zásah do samoregulačních tržních mechanismů.

Celkově je práce Markéty Švarcová velmi zdařilá a splňuje nároky na magisterskou diplomovou práci. Oceňuji zejména důkladné uvedení do problematiky kvót v kontextu EU a České republiky, jasně představená teoretická východiska co se týče povahy diskurzu a možností jeho zkoumání a precizní vymezení metodologie. Výsledky analýzy odpovídají na výzkumnou otázku, tedy popisují hlavní argumentační linie přítomné v debatě. Proto navrhuji hodnocení výborně. Práci bych vytkla zejména kostrbatý jazyk a stylistiku a přehlčení cizími termíny, většina věcí by šla sdělit jednodušeji a tím pádem i srozumitelněji. Toho si autorka ostatně je vědoma a v průběhu práce se s větším či menším úspěchem snažila tento nedostatek odstranit. Dále bych upozornila na ne úplně jednoznačné vymezení „diskurzivních /argumentačních rovin“ a „diskurzivních /argumentačních typů“ – místy autorka tyto termíny zaměňuje a není tedy zřejmé, co jimi myslí.

Z toho vyplývá otázka, na kterou bych se chtěla zeptat: jak přesně definujete „diskurzivní rovinu“ a „diskurzivní typ“? Jak byste tyto pojmy vztáhla ke konceptu „rámování diskurzu“?

8.9. 2015

Radka Dudová